

NATUURPUNT

Markvallei

Driemaandelijks ledentijdschrift - jrg. 43 - nr.1 - Januari 2024

Het eerste Kempisch Zeistornooi

VU: Marc Van Opstal, Katelijnestraat 42 - 2320 Hoogstraten | Verschijnt driemaandelijks | Afgiftekantoor Hoogstraten 1 - P802058

't Bieteutje

Natuurpunt Markvallei

Natuurpunt vzw is een vereniging voor natuurbehoud en landschapszorg in Vlaanderen. Met meer dan 130.000 aangesloten gezinnen en 6.000 vrijwillige medewerkers is Natuurpunt de belangrijkste vereniging voor natuurbehoud en landschapszorg in Vlaanderen.

Tot haar kerntaken rekent de vereniging natuurbehoud en -beheer, landschapszorg, beleidswerking, natuurbeleving, natuurstudie, vorming en educatie.

Natuurpunt beheert meer dan 26.000 hectare Vlaamse natuur in 500 verschillende natuurgebieden. De vrijwilligers nemen het initiatief: ze zorgen voor aankoop, beheer en openstelling van natuurgebieden. Daarbij worden ze bijgestaan door professionele ploegen.

Natuurpunt Markvallei is de afdeling van Natuurpunt in de gemeenten Rijkevorsel, Hoogstraten en Baarle-Hertog. Zij werkt met haar vrijwilligersgroep vanuit Bezoekerscentrum De Klaepster in Wortel Kolonie. Hier ontvangt de afdeling zoveel mogelijk mensen die geïnteresseerd zijn in de natuur.

Natuurpunt Markvallei is daarnaast een vereniging. We maken veel plezier samen. We organiseren cursussen, lezingen, wandelingen, uitstapjes, buitenlandse excursies, ... En iedereen is welkom!

Lid worden? Schrijf 38 euro over op rekening BE17 230 00442 3321 met vermelding 'nieuw lid Natuurpunt Markvallei'. Als lid ontvangt u automatisch het nationaal contactblad 'Natuur.blad' en 't Bieteutje. Je geniet daar-

naast van tal van voordelen.

Andere geïnteresseerden kunnen een jaarabonnement op 't Bieteutje nemen door overschrijving van 8 euro op rekening IBAN BE73 8601 1267 3360 van Natuurpunt Markvallei vzw.

Natuurpunt Markvallei is een echte vrijwilligersorganisatie. Van onze meer dan 1200 leden zijn er 250 op één of andere wijze actief. Het zijn ook de leden / vrijwilligers die inhoud geven aan onze werking. Zij werken daarvoor samen in werkgroepen zoals: de gidsenwerkgroep, de werkgroep voor het beheer van onze natuurgebieden, voor studie, voor de financiën van de afdeling, het beheer van De Klaepster of onze fotowerkgroep.

Maandelijks komen vertegenwoordigers van de vrijwilligers bij elkaar om de belangrijkste afdelingszaken met elkaar te bespreken. Wil je zelf ook een handje helpen? Dat kan door te helpen in onze natuurgebieden, in het bezoekerscentrum, via studie- of gidsenwerking of op allerlei andere manieren. Kijk op onze website voor meer info.

Contactgegevens:

BC Vallei van het Merkske - De Klaepster
Kolonie 41, 2323 Wortel
info@natuurpuntmarkvallei.be
03 383 02 08
www.natuurpuntmarkvallei.be

100%

CO₂-neutraal gedrukt
op gerecycleerd papier

zwartopwit

duurzaam drukwerk

Giften

Giften voor de aankoop van natuurgebieden zijn welkom op rekening BE56 2930 2120 7588 met vermelding van de naam en het nummer van het project dat je wenst te steunen.

Giften vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar!

Den Rooy: 7807 - De Halsche Beemden: 7108

Inhoud

- **Voorwoord**
- **Kort Nieuws**
- **In Memoriam - Jos Snijders**
- **Chrypto Chris**
- **De Afdelingsvergadering**
- **Natuurbeheerplan verduidelijkt**
- **Marc De Preker - bijzonder veldwachter**
- **Verslag van het eerste zeistornooi**
- **Gespot**
- **Samen werken**
- **Natuurmijmering**
- **Soort in de kijker: sleedoorn**
- **Weetjes over vogels**
- **Activiteiten**

Op de cover:

Het maken van een hooiopper op het eerste zeistornooi (foto: Wim Verschraegen)

Beste vrienden van Natuurpunt Markvallei,

Graag wil ik jullie allen het allerbeste wensen voor 2024 met mooie natuurervaringen en een goede gezondheid!!!

Als ik terugkijk op het afgelopen jaar zie ik dat onze vereniging springlevend is. Met het zeistoernooi hebben we getoond dat grote evenementen organiseren voor ons geen geheimen kent. Het ging de internationale toer op met deelnemers uit het verre Groningen die zelfs de hoofdprijzen wegkaapten. Onze gidsen waren ook creatief met de wandelreeks "tussen Gras en Glas" die nog verder gezet wordt in 2024. En indrukwekkend vond ik ook de zwerfvuilactie in Rijkevorsel waarbij 4 keer 30 km Veuselse wegen werden proper gemaakt. Wat betreft aankopen van natuurgebieden was 2023 een mager jaar en konden er geen extra vierkante meters op de teller gezet worden. Het beheer van onze natuurgebieden was wel succesvol. Minstens 2 koppels nachtzwaluw, een massa blauwvleugelsprinkhanen en een bloeiende heide op De Rooy en Smisselbergen laten zien dat natuur veerkrachtig is. Hier word ik gelukkig van!

Ondertussen hebben we een nieuw natuurbeheerplan ingediend bij de minister. Tijdens het openbaar onderzoek werden een 20-tal bezwaren ingestuurd. Elders in deze Bietout wordt hier verder op ingegaan. Ook hebben we ons natuurbeheerplan op de land- en tuinbouwadviesraad gepresenteerd om zo openheid naar de landbouwsector te creëren. Waar ik ook blij mee ben is dat er, in samenwerking met de stad Hoogstraten, een overlegforum is gecreëerd tussen de Groene Kring en Natuurpunt Markvallei om in gesprek te gaan met elkaar. Dit resulteerde al in 2 boeiende avonden waarbij alle partijen met respect voor elkaar hun bezorgdheden en visie deelden. Onze belangrijke boodschap die we willen brengen is dat natuur niet bedreigend is maar dat natuur zelf bedreigd is. Wordt vervolgd...

En dat natuur broodnodig is, zien we duidelijk tijdens de laatste maanden met de overvloedige regen. Onze natuurgebieden functioneren als sponzen om het water op te slaan en te bufferen. Zo wordt vermeden dat stroomafwaarts gebieden bedreigd worden door overstromingen en kan water infiltreren in de bodem zodat onze watervoorraden worden aangevuld. Met toenemende grote periodes van regen en droogte zullen deze gebieden nog belangrijker worden en dient de overheid daar nog meer op in te zetten. De groen-blauwe dooradering van het landschap dient nog meer versterkt te worden.

Daarom is jouw steun ook zeer hard nodig. Herbevestig je lidmaatschap of geef er ééntje cadeau. Of word deel van onze geweldig enthousiaste club van vrijwilligers!

Tot in de natuur!!!

Bart Royens - Voorzitter

Rijkevorsel 'Kempisch kampioen tegelwippen'

De gemeente Rijkevorsel onderscheidde zich in het Vlaams Kampioenschap Tegelwippen, een wedstrijd om zo veel mogelijk tegels en verharding te vervangen door groen. Van alle 29 Kempense gemeenten haalde Rijkevorsel de hoogste TPI-score (gewipte tegels per 1000 inwoners).

Zo werd de vroegere parkeerzone aan Sportcentrum De Valk, de speelplaats van GLS De Wegwijzer, de rotonde in het centrum en de Kapelberg in Achtel aangepakt. In totaal werden er 15 258 tegels gewipt en hebben we 1 464 m² vrijgemaakt voor biodiversiteit en waterinfiltratie. Het grootste project omvatte de ontharding van de speelplaats van de Gemeentelijke Lagere School De Wegwijzer: hier werd 652 m² onthard met het oog op een klimaatvriendelijke speelplaats.

Oude waarnemingen gezocht

Jef Leestmans en Johan Coertjens werken aan een nieuwe artikelenreeks werk over het verschil van de vogelstand tussen vroeger en nu. Er bestaat nu natuurlijk veel materiaal over het heden, maar ze zijn beiden tot het besef gekomen dat er nergens in Vlaanderen echt oud materiaal is verzameld maar ook dat er waarschijnlijk bij onze leden nog wel veel materiaal beschikbaar is.

Aalscholver	42	Kransvogel	35
Sperwer	18	Koperwiel	2
Buizerd	8	Grote lijster	2
Blauwe kiekendief	3	Graspieper	396
Torenvalk	1	Witte kwikstaart	2
Kievit	36	Gele kwikstaart	6
Witgatje	1	Sproeuw	308
Watermip	1	Ringmus	76
Houtduif	40	Kneus	79
Roosleuwerik	6	Vink + Keep	309
Veldleuwerik	35	Rietgors	3
Kauw	12		
		TOT	1421

Weer: bewolking afwisselend van 1/8 tot 4/8
Windrichting: ZW teneinde krachtig
Trekrichting: allen ZW
uitgezonderd 3 buizerd ZNW
12 aalscholvers Z
1n + 1vr blauwe kiekendief Z
Aantal tellers: 7
tellensters: 2

Daarom hierbij een oproep dat degenen die dergelijk materiaal hebben dit meedelen aan Jef en Johan. Dat moeten geen originele gegevens, copies zijn ook goed.

Meer specifiek zijn ze op zoek naar waarnemingen van zowel vogels als zoogdieren van voor de jaren 80. Dit kunnen

verschillende gegevens zijn bv vogelvangst gegevens, verslagen van jachtwachters, persoonlijke waarnemingen enz. Ook foto's kunnen belangrijk zijn bv van geschoten marters, dassen, otters, roofvogels enz.

Misschien weet bv iemand dat hij ooit slaapmuizen in een nestkast gezien, kortom alles is welkom. Jef en Johan gaan geen oordeel vellen over eventuele vogelvangst of jacht; iedereen is kind van zijn tijd en zo schoten veel ornithologen vroeger ook vogels af indien ze ze niet kenden.

Wolf

In de vorige Bieteut hadden we al bericht over wolvin Emma die zich in onze buurt heeft gevestigd. Begin december bevestigde het INBO echter ook dat er zich al een tijdje een tweede wolf bevindt in het territorium van Emma en uit de genetische code bleek duidelijk dat het een mannetje is.

Mooi nieuws, mogelijks kunnen we ons volgend jaar verheugen op een heuse roedel wolven in onze streek. Maar er is echter ook een keerzijde. Sinds korte tijd is ook het aantal schadegevallen gestegen. In de Gazet van Antwerpen verscheen op 12 december de volgende krantenkop: *Koppel wolven bijt na 35 schapen ook koe dood in Noorder-*

kampen: "Wij zitten hier allemaal met schrik".

Zit je met vragen? Wil je hulp bij het beschermen van je vee? Kijk dan zeker eens op de website van het Wolf Fencing Team (www.wolffencing.be).

Soep, lekker circulair

We zijn nog wat aan het experimenteren, maar binnenkort kan je wellicht verse soep vast op de menukaart van natuurcafé De Klapekster vinden. En dat is een goede zaak.

De verse soep wordt bereid in de keuken van het WEB in Turnhout. Het merendeel van de ingrediënten zijn groenten uit supermarkten die tegen de uiterste verkoopdatum aan zitten. Lekker ook, en dus met een duurzaam verhaal. Bovendien serveren we er een dikke boterham van de bakkerij van Widar bij. Echt iets voor de winterperiode.

Jos Snijders

Op 29 november 2023 is Jos Snijders overleden. Jos was een vrijwilliger van het eerste uur met een bijzondere liefde voor de natuur, in het bijzonder vogels. Op zijn overlijdensbericht prijkt niet voor niets de afbeelding van een steenuiltje.

Jos groeide op in de schaduw van het klooster van Meersel-Dreef. In de zomer kon hij er zwemmen in de Mark, 's winters werden de schaatsen aangeboden om over het bevroren water van de beemden de kunnen zoeven. Je kon Jos altijd buiten vinden en zijn opmerkelijke blik en scherp gehoor zorgden ervoor dat de natuur voor hem geen geheimen had.

Hij maakte kennis met Jan Spannenburg en werd één van zijn rechterhanden. Met Jan ging Jos op stap om vogels te ringen en zo stond Jos in 1980 uiteindelijk ook mee aan de wieg van Wielewaal Hoogstraten, de voorloper van onze huidige Natuurpuntafdeling. Jos was geen roeper, trad nooit op de voorgrond... maar hij was er wel.

Hij was er als je hem nodig had en hij nam met veel plezier deel aan de activiteiten van de vereniging. Eerst in zijn eentje, maar vanaf het moment dat Mariette in zijn leven kwam... altijd samen. Zag je Jos, dan kon je er van uit gaan dat Mariette ook in de buurt was en zo was het andersom ook. De busreizen naar Zeeland, de weekendjes, de gegidste wandelingen met Jack Goverts,... Het stond allemaal aangestipt in de agenda van Jos en Mariette.

In het voorjaar en najaar was Jos een vaste waarde bij het trek-tellen, eerst aan de Hees en later op de Castelreesche Heide. In de vroege ochtend vatte hij, samen met andere vogelkenners, post. Duizenden vogels heeft hij zo zien overvliegen en mee geteld.

Toen we het plan opvatten om van een deel van de oude landlopersboerderij van Wortel Kolonie een bezoekerscentrum te maken, was Jos er van in het begin bij om mee te helpen. Hij schuwde het zware werk zeker niet, maar verstond daarnaast ook de kunst van het genieten. De frisse pint achteraf sloeg hij zeker niet af. Later kon je Jos en Mariette regelmatig op het terras van De Klapekster vinden, genietend van een triple na een wandeling of fietstochtje. Ze zaten er meestal niet lang alleen, het was immers aangenaam vertoeven in het gezelschap van die twee.

De laatste tijd zagen we Jos en Mariette veel minder. Het lichaam wilde niet meer zo mee. Maar als het een beetje ging stapten ze de fiets op, de natuur tegemoet. Daar kon Jos onnoemelijk van genieten.

Bedankt Jos voor alle mooie momenten die we met Natuurpunt Markvallei samen met jou en Mariette mochten beleven.

Chrypto Chris

Chris De Roover, vrijwilliger van regio Mechels Rivierengebied maakt in zijn vrije tijd graag puzzels. De puzzels die hij voor hun ledentijdschrift gemaakt heeft, wil hij graag delen met andere afdelingen, iets waarin wij natuurlijk wel geïnteresseerd zijn.

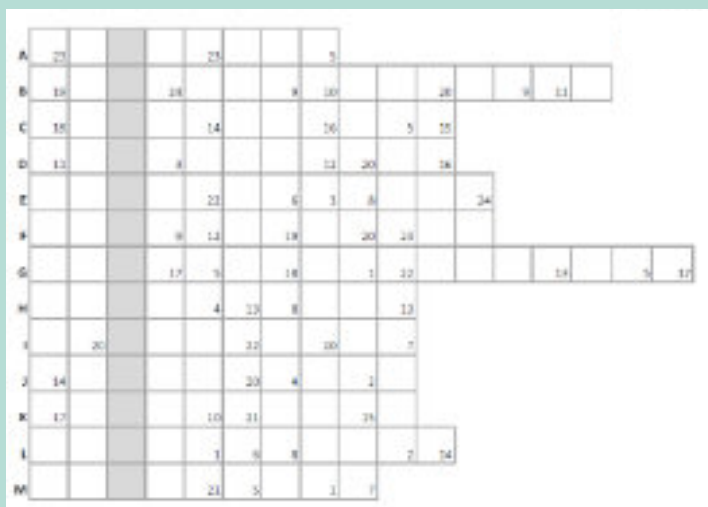
Hieronder vinden jullie zijn nieuwste opgave. Als je de cryptische omschrijvingen gevonden hebt, dan vind je met de eerste letters een natuurelement.

Als je hulp nodig hebt, kan je op pag.28 onderaan alvast enkele hulpletters vinden die je vakjes met de cijfers kan plaatsen.

De volledige oplossing staat op pag. 20, maar niet te snel gaan kijken... Veel succes!

Nog meer speelplezier? www.cryptochris.be

- A. soepetende vogel
- B. denk-aan-mijtje
- C. oudepaardengroente
- D. de zone van de plezierhaven
- E. zoals een kwarteleitje
- F. koekoeksjong met diarree
- G. het weer, koetjes en kalfjes
- H. eentje brengt de lente niet binnen
- I. pluimveerover
- J. middel tegen flauwe sneeuw
- K. het blauw-gele moment van Reine Claude en Mirabel
- L. paardenschool in de hersenen
- M. voornvakantie, karpercongé

Leys IJzerwerken is uw partner voor kwalitatieve metaalbewerking: deuren, ramen, orangeriën, trappen, poorten, hekwerken, kleinschalige constructie-elementen en allerhande exclusief maatwerk in staal en andere metalen zoals RVS, aluminium, cortenstaal.

We staan garant voor een planmatige werkvoorbereiding, service van de bovenste plank en werken uitsluitend met degelijke materialen om een correct geassembleerd eindproduct te leveren.

We schakelen graag onze expertise in om u advies te verlenen bij de ontwikkeling van uw project.

Leys IJzerwerken staat voor: vakmanschap, meer dan 20 jaar ervaring en betrouwbaarheid.

Veilingstraat 25 – 2320 Hoogstraten

Tel/fax +32 3 336 88 77 | GSM ED +32 497 68 09 74 | GSM TOM +32 477 98 59 71

www.leysijzerwerken.be | info@leysijzerwerken.be | tom@leysijzerwerken.be

Enkel op afspraak

**GEBROEDERS
GEENS**

POWERFULL INNOVATIONS

ROLLMOPS & KNIKMOPS

*Compacte, multifunctionele transport-
machines en knikladers volledig gemaakt
in Hoogstraten.*

Gebroeders Geens nv
Hinnenboomstraat 5
2320 Hoogstraten

www.knikmops.be

De Afdelingsvergadering

MEEDENKEN, MEEPRAATEN? en MEEDOEN!

In de voorbije bieteutjes hebben we al verschillende werkgroepen belicht. Al het werk dat daar gebeurt komt elke maand samen in de Afdelingsvergadering.

Een niet zo sexy naam - dat beseffen we wel, maar het gaat hier over het middelpunt van onze organisatie. We zijn immers een vereniging met een omvangrijke werking. Bijna 200 leden-vrijwilligers zijn op één of andere manier actief. Als tapper, met de zeis, in de maandagploeg of in één van de vele werkgroepen.

Al deze vrijwilligers en onze werking vragen om begeleiding, soms moeten er besluiten worden genomen. Wij hebben ervoor gekozen dat de werkgroepen veel activiteiten zelfstandig mogen uitvoeren en besluiten nemen. Maar er zijn onderwerpen die besloten moeten worden op het niveau van de vereniging. Bijvoorbeeld als het om aankopen gaat boven de 500 Euro of als er meerdere werkgroepen bij betrokken zijn.

Daarvoor hebben we een bestuur zal je wellicht denken om daarover dan een besluit te nemen. Dat klopt, maar wij zijn een vereniging met ongeveer 1.150 gezinnen als lid. Daarom zijn wij als bestuur er voorstander van de besluiten zoveel mogelijk te bespreken met jullie als lid van NP Markvallei. Dat doen we op de maandelijkse afdelingsvergadering.

Op de eerste dinsdagavond van iedere maand komen we samen in ons bezoekerscentrum Vallei van het Merkske-De Klapenster. Doorgaans zijn we samen met ongeveer 20 a 25 personen, leden en het bestuur. We praten over onze ideeën, plannen activiteiten, denken na over allerlei ontwikkelingen en bespreken de werking van onze vereniging.

De agenda voor de avond bestaat doorgaans uit twee delen. Voor de pauze bespreken we allerlei praktische zaken. We krijgen uitnodigingen, gaan we daar naar toe? Hoe zijn de activiteiten verlopen in de afgelopen maand? Soms moeten er besluiten worden genomen over allerlei dingen zoals het indienen van een bezwaarschrift.

Na de pauze hebben we een thema of een onderwerp dat we uitgebreider willen bespreken. Dat kan van alles zijn, een onderwerp over de natuur of een werkgroep die een punt aan de orde wil stellen. Ook worden soms gasten uitgenodigd, bijvoorbeeld nog recent om te vertellen over de werken aan de Nederlandse zijde van het Markdal.

Omstreeks 22.00 uur sluiten we de vergadering. Het kan wel eens uitlopen als we een boeiende discussie hebben, maar om tien uur stoppen is het streven. Dan is er na afloop nog wat tijd om gezellig na te praten aan de toog. Dat heeft ook zeker een meerwaarde.

Kom gewoon eens langs, om de sfeer te proeven. Meedenken, meepraten en meedoen! Door zoveel mogelijk leden, dat is van grote waarde voor onze vereniging en de natuur waar wij ons voor inzetten. **Iedereen is welkom op de eerste dinsdagavond van de maand** om half acht in ons bezoekerscentrum in Wortel-Kolonie.

Heb je vragen of wil je eerst nog wat meer weten over de afdelingsvergadering neem dan gerust contact op het e-mailadres secretaris@natuurpuntmarkvallei.be.

We ontmoeten je graag een keer op onze maandelijkse afdelingsvergadering!!

Tekst :Peter Smittenaar

Natuurbeheerplan verduidelijking

Als mensen en sectoren onder druk staan, wordt al eens een loopje genomen met de waarheid om het eigen hachje te redden en zoekt men naar een zondebok. Voor de landbouwsector is Natuurpunt al snel de gebeten hond. En nu lijken onze natuurbeheerplannen de kop van jut, en dat is niet terecht.

Er is de laatste tijd veel commotie ontstaan rond de ingediende (her)erkenning van natuurbeheerplannen. Landbouworganisaties zetten acties op naar de lokale politiek toe om de "arrogante" houding van Natuurpunt aan te kaarten, wanneer het in haar visie voor een natuurgebied ook zones opneemt die het niet in eigendom heeft. Dit zogenaamd 'globaal kader' omvat te ontwikkelen gebieden die interessant zijn als natuurverbindingsgebieden. Daarnaast schermen de landbouworganisaties met het statement dat Natuurpunt bevoordeeld wordt bij aankopen van landbouwgronden.

De grootste bekommernissen van de landbouwers zijn...

- de **Globale kaders (GK)** te groot afgebakend zijn,
- ze deels in **Herbevestigd Agrarisch Gebied (HAG)** en vaak in landbouwgebied liggen (en soms zelfs huiskavels),
- er een **flauw openbaar onderzoek** loopt (slecht angekondigd en korte duur),
- er met **hun bezwaren** geen rekening wordt gehouden of dat ze niet op de hoogte worden gebracht van wat er gebeurt met hun bezwaren,
- die globale kaders, waarvan wij beweren dat ze geen effect hebben op gronden niet in eigendom van Natuurpunt (wordt in twijfel getrokken), later wel vaak gebruikt worden in **planprocessen** waarbij er uiteindelijk beperkende bestemmingswijzigingen plaatsvinden,
- het vastleggen van de globale kaders een **oneerlijk concurrentievoordeel** voor de aankoop van gronden garandeert, omdat er aankoopsubsidies aan gekoppeld zijn.

peld zijn.

Ons antwoord hierop:

- Natuurpunt tekent zogenaamde globale kaders in. Waarom? De natuur in Vlaanderen is erg versnipperd. Daarom kunnen groen-blauwe netwerken zorgen voor een klimaatrobuuste en biodiverse natuur. Op die manier kunnen leefgebieden van diverse soorten met elkaar worden verbonden. Niet enkel diersoorten verdienen de nodige aandacht, maar ook gebieden in hun totaliteit. Wij mikken hier in Hoogstraten vooral op de bosgebieden en beekvalleien zoals Mark en Merkske. Deze gebieden zijn vandaag niet herbevestigd als agrarisch gebied. M.a.w. hier moet nog een toekomstvisie worden uitgewerkt zoals de Vlaamse Regering in 2008 heeft bepaald en waarbij ook de natuur nadrukkelijk een plaats moet krijgen.
- bij de opmaak van zo'n natuurbeheerplan is de afbakening van een **Globaal Kader (GK)** verplicht. Het GK geeft dus een landschapsecologische situering en samenhang aan waarbinnen we een reservaat via vrijwillige aankopen willen uitbouwen. Zonder visie wordt er anders overal aangekocht.
- Natuurpunt realiseert hier beschermde natuur in de vorm van **natuurreservaten**. Dat doet ze door aankopen 'in der minne' (dus: vrijwillige verkoop zonder enige verplichting) en vanuit de lokale afdelingswerking. Later worden de aangekochte percelen ingediend ter erkenning via een **natuurbeheerplan**.
- die GK's zijn dus onze **visie** over waar er op langere termijn natuurgebied uitgebouwd kan worden, welk landschapstype we voor ogen hebben en waar we de kansen voor vrijwillige aankoop kunnen benutten. Ook anderen (dus niet enkel Natuurpunt) kunnen zo'n statuut van natuurreservaat aanvragen en daarbij worden door de overheid zelfs overlappende GK's toegelaten.
- voor dit erkenningsproces is de **procedure** afgesproken in het in 2017 gewijzigde natuurdecreet. Die pro-

cedure omvat 1) een publicatie op de website van ANB, 2) een aanplakking van het openbaar onderzoek (OO) over het beheerplan en 3) een adviesvraag aan de betrokken gemeenten en eventueel andere instanties. Die procedure wordt steeds strikt gevolgd. (In tegenstelling tot de erkenningsprocedure voor onze natuurbeheerplannen is de procedure voor bv. de Herbevestiging van Agrarische Gebieden (HAG) of voor VLIF-steun (= landbouwsubsidies) zonder openbaar onderzoek gebeurd m.a.w. hier was geen inspraak mogelijk).

- het GK heeft **geen effect op percelen die niet onze eigendom zijn**. Zelfs na aankoop en erkenning van bv. landbouwgrond als natuurreservaat geeft dit statuut geen aanleiding tot beperkingen op aanpalende percelen of vergunningsaanvragen voor bedrijven in de buurt.
- dit model van onderuit en op vrijwillige basis (in der minne) is immers een **goed alternatief voor de zware planprocessen** om bijkomende natuur af te bakenen waar veel energie verloren gaat om uiteindelijk te komen tot een slap compromis waar niemand enthousiast over is (en dat bindende maatregelen en beperkingen oplegt voor de landbouwers).
- soms worden die GK's later gebruikt voor **planprocessen**, maar dat is een bewijs van het feit dat we de juiste zones aanduiden met de hoogste natuurwaarde of de hoogste potentie tot herstel van die natuur (het GK krijgt op dat moment natuurlijk wel mogelijk gevolgen voor nabije bedrijvigheid). Het zou net vreemd zijn als de planprocessen anders afgebakend werden.
- oneerlijke **concurrentie** wat betreft aankopen omwille van de aankoopsubsidies heeft inherent te maken met de keuze van de Vlaamse overheid om na dit beheerplanproces de uitbouw van het reservaat te sturen en waarbij eveneens beheerdoelen worden opgelegd. Doch, iedereen die wil kan dat op die

plaats en met dezelfde aanpak. Dus het oprichten van natuurreservaten op de juiste locatie is niet enkel weggelegd voor Natuurpunt.

Om onze visie misschien wat concreter te maken kijken we naar de plaatselijke toestand. Natuurpunt Markvallei heeft een globaal kader waarbinnen de vereniging hoopt gronden aan te kunnen kopen. Dat kan niet met een recht van voorkoop, maar enkel als de eigenaar bereid is om te verkopen.

Doordat de gronden binnen het globaal kader liggen, kan Natuurpunt aanspraak maken op aankoopsubsidies. Die aankoopsubsidies zijn afgestemd op de aankoopsprijs. Hoe hoger die prijs, hoe lager de aankoopsubsidies. Dat maakt dat Natuurpunt Markvallei geen (dure) gronden in herbevestigd agrarisch gebied (HAG) koopt, maar bij haar **aankoopbeleid focust op de gronden die ofwel gelegen zijn in groene bestemmingen ofwel percelen die niet werden herbevestigd in kader van het AGNAS-proces** (Afbakening Natuur en Agrarische Structuur) én waarbij de definitieve bestemming nog niet werd vastgelegd. Denk bv. aan de vallei-gronden van Mark en Merkske.

Wij hopen met deze verduidelijking de onnodige verwarring en deining onder de landbouwers weg te nemen. Er is de laatste tijd veel commotie ontstaan rond de ingediende (her)erkenning van natuurbeheerplannen. Landbouworganisaties zetten acties op naar de lokale politiek toe om de "arrogante" houding van Natuurpunt aan te kaarten, wanneer het in haar visie voor een natuurgebied ook zones opneemt die het niet in eigendom heeft. Dit zogenaamd 'globaal kader' omvat te ontwikkelen gebieden die interessant zijn als natuurverbindingengebieden. Daarnaast schermen de landbouworganisaties met het statement dat Natuurpunt bevoordeeld wordt bij aankopen van landbouwgronden.

Als er mensen zijn die hierover toch nog vragen hebben, mogen ze ons altijd contacteren. We geven graag meer uitleg.

SAVE THE DATE - Algemene Vergadering 2024

De Algemene Vergadering van onze vereniging Natuurpunt Markvallei is op **zaterdagavond 23 maart**. Aanvang 19.30 uur in ons bezoekerscentrum Vallei van het Merkske – De Klapekster.

ALLE leden van Natuurpunt Markvallei zijn van harte uitgenodigd. Agenda en verdere informatie ontvangen jullie begin maart, maar we kunnen nu al zeggen dat we er naar goede gewoonte ook een plezante avond van maken! De voorbije jaren was het in de vorm van een quiz, maar misschien wordt het nu wel iets helemaal anders. Blokkeer dus alvast die datum in je agenda.

Oproep kandidaten bestuur

Tijdens de Algemene Vergadering van 23 maart 2024 zal de (her) benoeming van twee bestuursleden op de agenda staan. Jos Martens is aftredend als bestuurslid/aankoper en is bereid een nieuwe termijn te aanvaarden. Voorts komt er nog één mandaat in het bestuur vacant.

Belangstellenden voor een bestuursfunctie kunnen zich per e-mail aanmelden bij onze secretaris Peter Smittenaar secretaris@natuurpuntmarkvallei.be

Ken je iemand die je geschikt vindt als bestuurslid dan mag je dat ook melden bij onze secretaris. Voeg een korte motivatie toe aan je e-mail waarom je zelf belangstelling hebt om bestuurslid te worden of waarom je iemand wil voordragen.

10% korting

op alle wandelschoenen van Lowa en Regatta en op de wandelkousen van Bridgedale
op vertoon van uw lidkaart van natuurlpnt.

FRAMANDI

Schoenen - Lederwaren

Vrijheid 71 & 83, Hoogstraten, 03 314 11 84

Marc De Preker

Onze bijzondere veldwachter stelt zich voor!

Als je regelmatig wandelt in de natuurgebieden van Natuurpunt Markvallei (Aschputten, Den Rooy/Smissegelbergen en de Vallei van het Merkske) is de kans groot dat je een geüniformeerde man tegenkomt.

Marc De Preker zal immers regelmatig in onze natuurgebieden vertoeven als bijzondere veldwachter. Hij is er in de eerste plaats om iedereen te verwelkomen, maar is evenzeer het sluitstuk van handhaving. Bij herhaaldelijk negeren van de toegangsregels kan een bijzonder veldwachter immers een proces verbaal opmaken. Marc stelt zich graag aan jullie voor.

“Ik ben Marc De Preker en woon in Essen Wildert. Ik geniet van mijn pensioen en ben al geruime tijd aangesloten bij Natuurpunt Noorderkempen. In de loop van het voorbije jaar besloot ik de opleiding Bijzondere Veldwachter te volgen,

nadat ik advies had ingewonnen bij Joris Claerhout (consulent handhaving bij Natuurpunt). De opleiding heb ik in maart 2023 met succes kunnen afronden. Het is de bedoeling dat ik toezicht houd in het Stappersven, de Nol en het Wortelpad. Ook in Hoogstraten, in de gebieden van Natuurpunt Markvallei, werd ik gevraagd een oogje in het zeil te houden. Ik zal dus mijn tijd over de beide gebieden verdelen.”

“Ondertussen, wanneer jullie dit lezen, zal de eedaflegging ook een feit zijn en kan ik aan de slag. Men vergat wel even mijn licentie voor Hoogstraten er bij op te zetten, maar ondertussen is dit nu wel in orde. De focus van de handhaving zal wellicht liggen op niet aangeliende honden en het oneigenlijk gebruik van de wandelpaden. Het is de bedoeling wandelaars, met honden die niet aangeliend zijn, te sensibiliseren. Mountainbikers en ruiters die zich op paden begeven die enkel voor wandelaars bedoeld zijn, zal ik daarop aanspreken. Ik probeer ook een oogje in het zeil te houden in verband met sluikstorten. Rokers of mensen die het nodig vinden om te BBQ'en in de natuurgebieden zullen op weinig begrip mogen rekenen, gezien het brandgevaar. Het is altijd een kwestie van sensibilisering. Maar als blijkt dat men daar geen oren naar heeft en zich niets wil aantrekken van de geldende toegangsregels, zal ik wel genoodzaakt zijn om een proces verbaal op te maken.”

“Ik hoop zo weinig mogelijk

repressief te moeten optreden. Het “voordeel” van de Bijzondere Veldwachter, die ook officier van de gerechtelijke politie is (met beperkte bevoegdheid) is dat hij Pv's mag en kan opstellen. Deze worden geregistreerd en gaan dan richting het parket. Bijzondere veldwachters zijn te herkennen aan hun groene uniform en badge en opereren, hoewel aangesteld door Natuurpunt, onafhankelijk.”

De bijzondere veldwachter is een officier van gerechtelijke politie. Hij kan wanbedrijven vaststellen, personen ondervragen en processen-verbaal opstellen. Tijdens de uitoefening van zijn functie moet de bijzondere veldwachter zijn uniform dragen en zijn geldige legitimatiekaart zichtbaar dragen.

“Gevallen van vandalisme mogen ook altijd gemeld worden, want dat gebeurt spijtig genoeg ook wel eens. Daarnaast zal ik heel nauw samenwerken met de natuur.ambassadeurs en vrijwilligers van Natuurpunt Markvallei, ANB, Staatsbosbeheer en de plaatselijke politiediensten.”

“Die samenwerking zal wel vlot verlopen. Ik ben ook brandwacht op de brandtoren in de Heide. Daardoor is het contact met de mensen van ANB, de politie en brandweer zeer goed. Laat niet na ongeregeligheden te melden.”

Hopend op een aangename samenwerking met Natuurpunt, ANB en de lokale politiediensten;

Auteur: Drej Oomen

Natuurpunt Markvallei weekend 2024

Op 4/5 mei 2024 gaat de jaarlijkse NP-tweedaagse zuidwaarts. De **Fagne- en de Famennestreek**, een gebied met verrassende landschapselementen en interessante kalkrijke graslandjes, staat op het programma. Nog zuidelijker treffen we de Ardennen aan, een prachtig, zeer bosrijk gebied, afgewisseld met plateaus en diepe valleien.

De wandelingen kunnen pittig zijn. Maar laat je niet afschrikken: een alternatief is altijd voorzien als het (even) te zwaar is. Meer info volgt op de website en de facebookpagina van Natuurpunt Markvallei.

Zeistornooi

Een terugblik op een succesvolle en plezierige dag

Op 1 oktober vond het eerste zeistornooi plaats in de Kolonie van Wortel, georganiseerd door de ploeg van “De vettige zeis” en Natuurpunt Markvallei in samenwerking met ANB en Staatsbosbeheer.

De enthousiaste mannen van “De vettige zeis” hadden al eens meegedaan aan zeiswedstrijden in Polen en ook aan het Belgisch kampioenschap vorig jaar en dit jaar. En ze dachten: kom, dat kunnen wij ook wel eens doen!

Het zeisen is een mooie, ontspannen en vooral ook nuttige bezigheid die wel eens wat meer bekendheid mag krijgen bij het grote publiek. En zo werd besloten om een heus zeistornooi te organiseren in onze streek. En na veel voorbereidingswerk – dat viel toch wel een beetje tegen, maar ze lieten zich niet weerhouden door een lange To-Do-lijst – was het op zondag 1 oktober dan zo ver: het

Kees Strijbos, Dominique Van Huffel, Luc Van Assche, Mark Accou, Vicky Proost, Dimitri Van Pelt, Johan Uwaerts, Jos Martens en Seppe Strijbos.
Niet op de foto: Bart Royens

eerste Kempische zeistornooi was een feit!

De mannen zagen het groot: ze wilden er het liefst een Benelux Tornado van maken, vandaar dat er ook uitnodigingen naar Nederland gegaan zijn. Die uitnodiging resulteerde in de opkomst van een toffe ploeg zeisers uit Groningen. Dat die mannen dan ook nog eens met de hoofdprijs gingen lopen; ach daar zijn onze mannen sportief genoeg voor om hen dat te gunnen.

Trouwens: competitie was niet de hoofdzaak, het moest vooral ook een gezellige dag voor het hele gezin worden. Er waren dan ook volop randactiviteiten voor iedereen: de schaapherder met een deel van zijn kudde en zijn getrainde honden, de hoogtewerker die ons een adembenemend ver-zicht bezorgde, het trekpaard dat moeiteloos in zijn eentje de touwtrekwedstrijd won, de hooioppers, het wetstokwerpen, de haar-demonstraties... Er was een streepje muziek, een lekkere pannenkoek of een tas verse soep met een goede boterham en natuurlijk voldoende lekkere dranken uit het Klapekster-assortiment. En uiteraard mocht iedereen die dat wilde eens oefenen met de zeis onder deskundige leiding van Kees Strijbos. Dat valt nog niet mee!

Kortom: het was een complete Vlaamse kermis waar jong en oud zich kostelijk amuseerde. Tot ieders vreugde waren de weergoden ons uitermate goed gezind die dag: de zon genoot even hard als wij van al die vrolijkheid en sportiviteit. Geniet op de volgende pagina mee van de mooie foto's van Wim Verschraegen, Dominique Van Huffel en Fleur de Jonge.

De inspanning van de vele vrijwilligers en de zeisploeg was groot, maar het plezier niet minder!

Auteur: Lydia Bottenburg

Waarom zeisen we in bepaalde gebieden?

We doen dit omdat maai-beheer noodzakelijk is voor het verschrallen van de bodem. We maaien de planten wanneer die de meeste nutriënten (stikstof en fosfor) opgenomen hebben en dus de nutriënten uit de bodem gehaald hebben. Sommige planten groeien harder door nutriënten, bv grassen, brandnetels, bramen... andere planten kunnen daar niet tegen. Door die stikstof en die fosfor weg te halen (te zeisen) geef je kansen aan planten die er minder goed tegen kunnen zoals bv knolsteenbreek, moerdistel, bepaalde zegges, pinksterbloem, sleutelbloem, orchideeën...

Op bepaalde plaatsen kun je machinaal niet maaien. Met de zeis kun je ook veel gedetailleerder maaien, bepaalde plekken kun je laten staan, andere juist beter maaien. In onze gebieden gaat dat vooral over de natste stukken die we manueel maaien met de zeis

We doen dit twee keer per jaar: begin van de zomer (half tot eind mei tot begin juli) en nog eens in september/oktober.

Dat vrouwen evengoed kunnen zeisen bewijst Vicky Proost hier.

Een klein deeltje uit de grote collectie zeismaterialen van Kees Strijbos

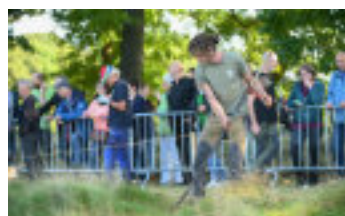
Er waren twee disciplines: schoonzeisen en snelzeisen. Hier Kees Strijbos in actie.

Bij een wedstrijd komt wat administratie kijken: Mark Accou en Dominique Van Huffel

Dimitri Van Pelt haart nog gauw zijn zeis wat bij voor de wedstrijd begint.

Ward Royens kan net zo goed zeisen als zijn vader.

Onze voorzitter Bart Royens draait zijn hand niet om voor een wedstrijdje!

Alle zeisers mooi op een rij: ieder kreeg een even groot perceel toebedeeld.

Seppe Strijbos zei ooit: "zeisen is als yoga, maar dan nuttig."

De Jury - Leo Dufrain, Marcel Verschuuren en Peter Schoenmaekers (ANB) - was streng maar rechtvaardig.

Dominique Van Huffel maakt de uitslagen bekend.

Winnaar van het Schoonzeisen als het snelzeisen: onze Groninger deelnemer Willem Hesseling.

Er was volop sfeer en gezelligheid onder het publiek.

Wat doe je dan met al het maaisel na de wedstrijd? Samen een hooopper opzetten!

Een eeuwenoude techniek om het gras te drogen.

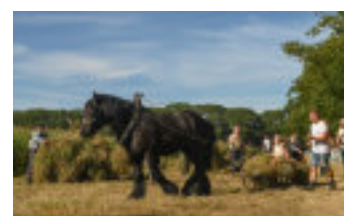
Lekker verse pannenkoeken gebakken door Karolien en Jolien. Lekker...en voor het goede doel!

Zitplekken in stijl (en comfortabel!)

Het wetstokwerpen. Wie werpt zijn stok het verst? Hier Seppe Strijbos in actie.

Het prachtig Belgisch trekpaard wilde best een tochtje maken met de kindjes op de slee.

Het uitzicht vanuit Rafs hoogterwerker was ook adembenemend.

De schapenboer met zijn border collies had veel bekijks!

Een demonstratie met de border collies is telkens weer indrukwekkend.

Een tien voor sfeer en gezelligheid!

Een spelletje touwtrekken tegen het paard. 20 tegen 1: wie denk je dat er won?

Een standje van Natuurpunt mocht niet ontbreken.

Spechtinktzwam, Wortel-Kolonie - Wim Verschraegen

Het Moer - Senne Verschraegen

Wespendief - Wim Geyskens

Wortel-Kolonie - Herman Martens

Keep, Merkske - Drej Oomen

Wortel-Kolonie - Herman Martens

Groenling, Merkske - Drej Oomen

Sparrenveertje, Elsakker - Wim Verschraegen

VERSMISSEN

JANSSENS & PARTNERS

UW VERZEKERINGSMAKELAAR
UW BANKIER

GRAVIN ELISABETHLAAN 7, 2320 HOOGSTRATEN - TEL. 03 314 37 88 - WWW.VERSMISSENJANSSENS.BE

FSMA 019646 A-B

RPR 0427.924.606

Vrijheid 184
2320 Hoogstraten
info@optiektomdebruyne.be
03/314.69.37

TOM DE BRUYNE

OPTIEK

Leden natuurlaan:

10%
KORTING
op glazen*

10%
KORTING
op monturen*

10%
KORTING
op zonnebrillen*

*Zie voorwaarden in de winkel

Samen Werken

LBC Terminals zet beste 'laarsje' voor

Personeelsleden, vooral van het management, van LBC Terminals brachten op zaterdag 28 oktober een bezoek aan de Vallei van het Merkske. Er was een belangrijke aanleiding voor dit bezoek. LBC Terminals uit Antwerpen en Rotterdam sponsort sinds 2022 Natuurpunt voor het beheer van het natuurgebied "De Laars van Boal" (uitloper van de Halsche Beemden). Daarmee maakt het bedrijf natuurherstel in dit gebied mee mogelijk. LBC Terminals is een tankopslagbedrijf met vestigingen in voornoemde havensteden.

Natuurpunt Markvallei realiseerde een jaar geleden enkele belangrijke aankopen in de Vallei van het Merkske. We kochten de sleutelpercelen aan die ontbraken en ingrijpende inrichtingswerken vooralsnog blokkeerden. De gronden in de zogenaamde "laars" zijn nu allemaal in eigendom van terreinbeherende verenigingen en overheden (Natuurpunt, ANB en Staatsbosbeheer) en de inrichtingswerken zullen binnen een aanzienlijke termijn plaatsvinden.

De steun van LBC Terminals is daarom meer dan welkom. De inrichtingswerken zullen flink wat centen kosten en ook het beheer dat achteraf moet worden uitgevoerd heeft natuurlijk een kostenplaatje. Daartegenover staat de we een belangrijk deel van het stroomgebied van het Merkske op een natuurvriendelijke manier zullen kunnen inrichten en planten en dieren hier een onderkomen zullen kunnen

vinden. De landschappelijke belevingswaarde zal ook een flinke boost krijgen.

Een kleiner deel van de aangekochte percelen ligt op Nederlands grondgebied. Dat maakte het voor de firma LBC extra interessant om hier te investeren in biodiversiteit. De inrichtingswerken zullen op vrij korte termijn aangevat worden, mede omdat de Nederlandse wetgever er een snellere timing op nahoudt dan de Vlaamse.

Op het programma van het bezoek stond een wandeling door "De Laars" en een beheeractiviteit die begeleid werd door de zeisploeg "De vettige zeis". Het water van het Merkske stond door de regen in oktober zo hoog dat het geplande zeiswerk echter niet door kon gaan. Een goed teken, want water bufferen is één van de beoogde doelen in de vallei.

Dominique Van Huffel en Kees Strijbos werden bereid gevonden een zeisinitiatie te geven aan de kaderleden van

LBC Terminals. Onder toezicht van onze beiden ervaren zeisers maakten ze kennis met, de vaardigheid van het zeisen en hoe we met ons beheerteam het oude ambacht enthousiast beoefenen.

Het werd in deze natte maand een aangename kennismaking tussen de managers van LBCTT, Natuurpunt en "De Laars". De zon kwam zowaar even door de wolken priemen en gaf de ontmoeting extra glans.

LBCTT zet hard in op duurzaamheid. Het project in de laars van de Vallei van het Merkske moet ook in die zin bekeken worden. Uiteraard is het bedrijf nauw betrokken bij de verhandeling en opslag van fossiele stoffen, maar het werkt ook mee aan de energietransitie die wereldwijd moet worden ingezet.

Tekst: Drej Oomen

Bushcraft voor kinderen

Bushcraft voor kinderen

Dag van de Trage Weg

Paddenstoelenwandeling

De voorbije maanden in beeld

Fotowerkgroep in Merksplas Kolonie

Stiltewandeling

Tussen Gras en Glas

Zwerfvuilactie in Rijkevorsel

Natuurkracht

Hartvullende natuur

Als een donderslag bij heldere hemel belandde ik door een ernstige kwetsuur en operatie vier maanden in bed. Van de één op de andere dag voelde ik mij afgesneden van mijn bron van leven, de natuur. Ik wist meteen dat deze ont-hechting mij geen deugd zou doen. De betonnen muren van mijn slaapkamer kwamen als bulldozers op mij af. Enkel het dakraam bood een uitweg naar de buitenwereld.

Met wat geluk vloog er een vogel door de lucht of dwarrelde er een boomblaadje voorbij. Ik hield me vast aan het wolkenspel, maar voelde me toch vooral Sneeuwwitje in de glazen kooi.

De natuur was er wel, maar aan de andere kant van het glas. Ik kon er niet bij. Zomer werd herfst en herfst werd winter. Ik miste het hele spektakel en begon me af te vragen wat me na verloop van tijd het snelst de nek zou om-doen: de pijn van gebroken botten of de pijn van een leven zonder natuur?

Filosoof Leo Tolstoy stelde dat één van de eerste voorwaarden voor geluk is dat de band tussen mens en natuur niet verbroken zal worden. Wat mij betreft de nagel op de kop! De helende kracht van de natuur is in onze Westerse cultuur een zwaar onderschatte remedie voor tal van uitda-

gingen in onze samenleving en gezondheid.

We nemen haar te vaak vanzelfsprekend en staan er te weinig bij stil hoezeer ze wonderen kan verrichten.

En het wonder dat de natuur werkelijk is, drong ten volle tot me door, toen mijn oog door het dakraam een glimp van een regenboog kon opvangen terwijl er beneden aan de deur een tekening van mijn nichtje werd afgeleverd. Niet zomaar een tekening: een regenboogtekening! Het was een intrigerend beeld. Aan de éne kant van de regenboog waren er poesjes met een gezicht, aan de andere kant poesjes zonder een gezicht. Maar ze hadden alle vier iets gemeenschappelijks: ze speelden in hetzelfde gras, verbonden door een liefdevolle regenboog.

Ik vond de tekening in al haar kinderlijke eenvoud een meesterwerk! En de synchroniciteit tussen de regenboog buiten en de regenboog binnen liet me niet meer los. Ik beseftte dat de natuur alles met alles verbindt en dat ik, ondanks de hachelijke situatie waarin ik me bevond, deel uitmaakte van een groter geheel. De natuur was veel dichterbij dan ik initieel dacht.

Als een teken van de andere kant begonnen bloemen en wenskaarten in mijn slaapkamer te groeien. Prachtige tafereelen van vogels, vlinders, bomen tot zelfs een postzegel met een uil er op! Via mijn smartphone vond ik mijn weg naar natuurfoto's, natuurdocumentaires en audio's met vogelgezang.

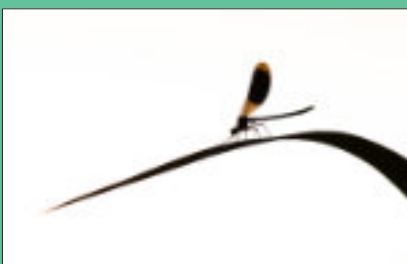
De natuur vulde mijn hart!

Zelfs mijn kranige oude poes sloop de trap op om samen met mij te genieten van dit grandioos slaapkamerorkest. We waren het er spinnend over eens: de natuur draagt het wonderlijke vermogen om vreugde en troost te brengen, zelfs daar waar het soms zoeken is naar de regenboog in ons hart... .

Tekst en foto's: Marlies Van Beeck

Tentoonstelling

Zwart-wit in de Markvallei

Vanaf januari 2024 zal er in het bezoekerscentrum een overzicht hangen van foto's met als thema 'zwart-wit' in het werkingsgebied van onze vereniging. Zoals altijd kan deze gratis bezocht worden tijdens de openingsuren van De Klapekster.

Voor de tentoonstelling vanaf begin mei 2024 is het thema "Vliegend in het werkingsgebied van NP Markvallei". De deadline is 20 april, foto's te zenden naar wimverschraegen@hotmail.com

Sleedoorn (*Prunus Spinosa* L.)

Van Wortelse Tongklever tot Klappekster

Sommigen roepen: "Leuker! Sleepruime!", anderen trekken een gekke bek... de wrange smaak van de sleedoornbes is niet ieders meug. Met genoeg suiker, jenever en enkele maanden geduld kan je er iets lekkers van maken: Wortelse Tongklever.

Licht-gifig

De Sleedoorn behoort tot de Rozenfamilie en komt voor in Europa, in 't noorden ergens tot Zuid-Scandinavië, en voorts tot Zuidwest-Azië en het Atlasgebied. Het moet al stevig gevoren hebben, vooraleer je iets met de vrucht van de sleedoorn kan doen. De vruchten worden voor mens en dier pas echt eetbaar na een tijdlang stevige vorst... of na een passage door de diepvriezer - wij, mensen, hebben nooit het geduld of willen de rest al-

tijd te slim af zijn. Officieel staat de sleedoorn echter geboekstaafd als lichtgiftige plant, vooral dan de bladeren, takken en pitten van de plant. Het eten van 10 rauwe bessen kan niet echt kwaad en los je op met een goed glas water erachteraan te gieten. De bessen bevatten veel looizuren, vandaar de wrange smaak. Die smaak zou je echter moeten afraden verder te eten... De Natuur is simpel, maar o zo duidelijk.

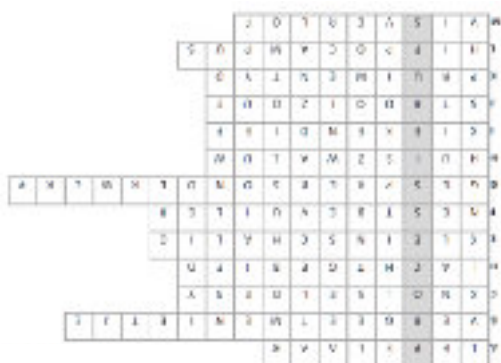
Niet alle Sleedoorn is hetzelfde.

De hier van nature voorkomende Sleedoorn groeit vooral in bosranden en vormt zo samen met 1-stijlige Meidoorn, Bittere Wilg, Hondсроos en Bramen de zachte overgang tussen graslanden en het bos. Dit type vege-

tatie, de Sleedoorn-orde, genoemd naar, is een orde uit de klasse van doornstruwelen (*Rhamno-Prunetea*), bestaat vooral uit doornige struiken en komt voor op drogere, neutrale tot basische bodems. Met andere woorden: ook onze zandige bodem, zolang er maar wat leem of klei in de ondergrond zit. Door het verdwijnen van deze vegetaties zijn we echter in het midden van de vorige eeuw ook de Sleedoorn terug beginnen aanplanten in heggen, houtkanten, bosranden, enz. Hierbij dienden we goed op de streekeigenheid van onze planten te letten. Dat dit niet altijd gebeurde, blijkt uit het feit dat er ook Sleedoorn vanuit het zuiden aangeplant is geweest. Deze zijn echter van een ander fenotype. Wat betekent dit? De wilde

Oplossing van de cryptopuzzel

Sleedoorn bloeit normaal gezien ergens van april tot begin mei en sluit zo mooi aan op de Wilg, die dan praktisch uitgebloeid is... Echter het zuidelijke type Sleedoorn durft al veel vroeger te gaan bloeien. Zo zijn er waarnemingen van sleedoornstruwelen in volle bloei, half februari. Mooi, en zeker waardevol als we naar de productie van onze Tongklever kijken, maar voor de natuur niet altijd even zinvol en zelfs soms catastrofaal. Er is namelijk een volledige mismatch tussen de timing wanneer de planten in bloei komen en de ontwikkelingsstadia van de insecten waarvoor de Sleedoorn de waardplant is, zoals bijvoorbeeld de Sleedoornpage (*Thecla betulae*, Staudinger). De insecten blijken trager te reageren op de klimaatsveranderingen. Ook de bladvorming bij de zuidelijke Sleedoorn is veel sneller dan deze van de wilde vorm, waardoor de rupsen van de Sleedoornpage niet meer kunnen profiteren en genieten van de frisse, jonge groene blaadjes, maar de veel moeilijker verteerbare bladeren moeten proberen eten, met de te raden gevolgen van dien... Ook de bestuiving verloopt niet altijd zoals het zou moeten en dit betekent dan ook dat de vruchtzetting niet altijd even succesvol is.

Tovenaarsboom

In 'het Compendium van rituele planten in Europa' lezen we dat de Meidoorn en de Sleedoorn vroeger gezien werden als antagonisten, de negatieve krachten van de Meidoorn zijn vaak overgedragen op de Sleedoorn, een boom van tovenaars en heksen.

Terwijl een prik van de Meidoorn onschuldig was, ging je waarschijnlijk dood aan deze van de Sleedoorn. Al het kwaadaardige en betoverende dat de Sleedoorn in zich had, werd bestreden met of opgeheven door de Meidoorn. Echter mocht je geen Meidoorn naast een Sleedoorn planten, want dan ging de Sleedoorn dood... Dit laatste heeft natuurlijk met andere zaken te maken. We weten namelijk dat deze bomen en struiken beide tot de Sleedoorn-orde behoren... Echter kan de Sleedoorn niet tegen hoge waterstanden in de zomer en sterft hij daardoor af, terwijl 1-stijlige Meidoorn dit wel verdragen kan...

Voorraadkamer

Nu de Sleedoorn is dus zeker gekend om zijn lange doornen en dat deze venijnig kunnen prikken. Echter zijn deze doornen niet alleen pijnlijk bij het plukken van de bessen, ze vormen ook een ideale voorraadplaats voor een andere gebruiker: De Klappekster (*Lanius excubitor* L.) Niet dat de Klappekster de bessen gaat eten, maar hij gebruikt te doornen om zijn prooien op te kunnen spiesen. Dit gebeurt zelfs regelmatig met levende dieren, zoals grote insecten, hagedissen, maar evengoed met een jong muisje of vogeltje. De vogels loeren vanuit de

top van een boom geruime tijd naar een prooi. Echter eten ze deze niet altijd onmiddellijk op. Hoe kan je je snackje beter bewaren voor later, dan deze levend vast te prikken op een doorn.

Ook de iets kleinere broer van de Klappekster, de Grauwe Klauwier (*Lanius collurio* L.) legt zo zijn voedselvoorraad aan op de doornen van de Sleedoorn, Meidoorn en Hondсроos. Ze durven natuurlijk ook wel eens een prooi te vergeten en dan sterft deze aan de prik van de Sleedoorn... De Natuur is simpel, maar o zo wreed.

Tongklever

Daar de Klappekster nog net iets zeldzamer is in onze streken dan de Grauwe Klauwier, ge best een leuk "klapke" kunt doen in ons bezoekerscentrum, maar ook omdat we op zoek waren naar een apart drankje voor Natuurpunt Markvallei met iets uit de vallei, zijn we begonnen met het produceren van onze sleedoornjenever, de Wortelse Tongklever. Soms moesten we de bessen iets verder gaan zoeken, maar veelal plukken we deze in de buurt van onze natuurgebieden. De fles wordt dan ook gesierd met een sleedoornentak en een Klappekster.

De volgende keer, als je op je barkruk in de Klappekster dat druppeltje aan je lippen zet, besef dan dat er een link is tussen dat overheerlijke, zoete drankje en de naam van het bezoekerscentrum.

P.S. Die Tongklever zit er misschien ook wel voor iets tussen waarom de Klappekster ook wel eens de Plapekster wordt...

Tekst: Dimitri Van Pelt

ASB

STUDIEBUREAU BOUWKUNDE

Minderhoutdorp 4 - 2322 Minderhout
03 - 314 41 15
www.tuinmachinesstoffels.be

Uwadviseur voor kredieten
& verzekeringen zowel voor
particulieren als KMO's

bevoegde partner
van

Van Huffel Verzekerings NV
Vrijheid 74
2320 Hoogstraten
03/314.46.10
vanhuffel@dvv.be
www.van-huffel.be

Do de gratis
check-up
online

FSMA 14563 A

Paul van Huffel

**Carolinestraat 11
2322 Minderhout
Tel. : 0475/66.92.77 Paul
Email : info@love2heal.be**

Weetjes over vogels

Deel 6: Spijsvertering

Tekst: Jef Leestmans - gebaseerd op het artikel Vogelfysiologie van Geert Creylman en Jef Brandt

In deze reeks van artikels gaat Jef ons meenemen in de wondere wereld van de vogels. Hij zal het wetenschappelijk artikel over vogelfysiologie hiervoor wat aanpassen naar een iets vlottere tekst zodat iedereen kan meegenieten en wat kennis kan opdoen. Vogels zijn overal te zien, maar dikwijls weten we er echt niet veel over zoals hoe zingen ze, hoe vliegen ze of dromen vogels, waarom vallen ze niet van een tak als ze slapen. In een paar afleveringen gaan we op deze vragen in. In dit nieuwe artikel geven we wat meer info over de spijsvertering van vogels. De foto's van vogels ter illustratie zijn van de hand van Jef Leestmans.

Spijsvertering, metabolisme en lichaamstemperatuur

Spijsvertering

Vogels hebben geen tanden, wat is hun alternatief?

Vogels kunnen niet kauwen maar hebben alternatieven: steentjes in de spiermaag van zaadeters, een uitzonderlijk sterke maagspier bij eidereenden (mosselen worden in hun geheel ingeslikt en worden gekraakt in de maag en gemalen d.m.v. steentjes) ook scholeksters en meeuwen hebben sterke maagspieren en roofvogels hebben zeer sterk maagzuur.

Ganzen zijn graseters (tot 500g/dag) en hebben een zeer snelle spijsvertering, ze defeceren dan ook om de enkele minuten.

Hoe drinken vogels?

Meeste vogels scheppen hun bek vol en gooien hun kop achterover om het vocht in te slikken. Zwaluwen doen het vliegend boven het water. Als één van de weinige vogelsoorten kunnen duiven water opzuigen en dit in verschillende teugen, vergelijkbaar met onze manier van drinken. Zandbuikhoenders maken hun veren nat en brengen zo drinken mee voor de jongen.

Hoe urineren vogels?

De nieren van vogels vormen de stikstofafval van het lichaam om tot urinezuur, bij zoogdieren daarentegen wordt ureum aangemaakt, dat opgelost in water uitgescheiden wordt (= urine). Uit het urinezuur wordt water geresorbeerd en de uraten worden als witte kristallen uitgescheiden als belegsel van de uitwerpselen. Hoe stikstof (= eiwit)-rijker voedsel, hoe witter de uitwerpselen zijn. Vogels "urineren" dus niet als zodanig maar het urinezuur wordt samen met de mest uitgescheiden.

Vogels hebben dan ook geen urineblaas en scheiden feces, urine en uraten uit langs de cloaca (dit is latijn voor riool). De cloaca is de uitgang van maag-darmstelsel, urinewegen en reproductiewegen. Een zogenaamde copro-urodeale plooi in de cloaca sluit zich tijdens eileg om feces van eieren te scheiden. Onverteerbare voedselresten worden niet uitgescheiden met de feces maar uitgebraakt (uilen, reigers, ijsvogels, kokmeeuwen,...) daarom is hun 'mest' veel witter dan bij andere vogels.

Vele zeevogels o.m. de buisnavigatoren (albatrossen, stormvogels en pijlstormvogels) en pinguïns hebben zoutklieren in hun kop boven de ogen waardoor ze overmatig zout kunnen afvoeren via uitlopers in de neusholten. Ook hun nieren zijn niet in staat, net zoals de onze, om de relatief hoge zoutconcentratie van zeewater (3.45 %) af te voe-

ren. Dankzij die zoutklieren kunnen ze 1/3 van het volume van zeewater omzetten tot zoet water.

Wat eten vogels?

Vogels worden traditioneel in groepen opgedeeld naargelang het voedsel dat ze eten. Zo zijn er insecteneters, zaadeters, viseters, vleeseters, vruchteneters en graseters. Maar typisch voor vogels is ook wat het eten betreft een grote flexibiliteit en zijn heel veel soorten, naargelang de nood, omnivoor. Overwinterende insecteneters zoals de heggemus schakelen bij gebrek aan insecten over op andere voedselbronnen. Waterinsecten zijn een grote bron van omega-3 vetzuren en worden vooral tijdens de opfok van kuikens fel bejaagd.

Voeding varieert afhankelijk van seizoen en zoals bij vele lichaamsfuncties van vogels het geval is kunnen ze zich bijzonder goed aanpassen aan bepaalde situaties en hoeft het soort voedsel niet noodzakelijk erg strikt te zijn. Zo zijn er in het VK huiszwaluwen opgemerkt die vlierbessen aten.

Bijeneter met een lekker hapje in zijn bek

Gierzwaluwen en nachtzwaluwen vliegen met open bek om kleine insecten (= luchtplankton) op te vangen.

Sommige vogels hebben een zeer specifieke voeding: vb. roerdomp eet liefst paling; in zijn gebied is er dan een "biomassa" van 10 kg/hectare nodig.

Soms zijn er nogal 'ongewone' situaties die niet noodzakelijk met de voedselbehoefte te maken hebben maar eerder op territoriale overheersing en voedselcompetitie: bij uilen bv. jaagt de bosuil op ransuil, kerkuil en steenuil en wordt zelf bejaagd door de oehoe, en alle uilen jagen op de steenuil.

Eten vogeljongen hetzelfde voedsel als de ouders?

In vele gevallen delen de jongen van vleesetende vogels hetzelfde voedsel met de ouders, soms is dat ten dele reeds verteerd in het spijsverteringsstelsel van de oudere vogel. Vele plantenetende vogels gaan een meer energie- en eiwitrijk voedsel zoeken voor de jongen vb. geelgors voedt eerst insecten daarna, wanneer de jongen ouder zijn, graan. Mezen gaan meer spinnen zoeken als voedsel tijdens de eerste levensdagen van de jongen. Duiven- en flamingojongen krijgen door een bijzondere aanpassing van klieren in de krop de zogenaamde kropmelk.

Buisssnaveligen (albatrossen, stormvogels en stormvogeltjes) vliegen over

lange afstanden om voedsel te zoeken en kunnen dan niet terugkeren met vissen in hun bek zoals papegaaiduikers en sterns dat doen. Buisssnaveligen bewaren het voedsel als een energierijke, vette en stinkende olie in de plooien van hun maag, wanneer ze op het nest aankomen zullen de jongen hun bek in die van de ouders steken om het opbraken van die olie te stimuleren.

Insectenetters die hier blijven tijdens de winter, hebben die geen voedselproblemen?

Het menu van vele overwinterende vogels kent een variatie doorheen het jaar: een heggenmus eet ongewervelde dieren in lente en zomer, wanneer deze minder of niet meer voorradig zijn eet ze zaden, knoppen en bessen (brandnetel, zuring, straatgras, vogelmuur, klaver, distel, knotwilg, vlier...) (Buntinx, 2016). Gedurende insectenarme maanden eten koolmezen zaden maar ook bessen.

Sommige insectenetters die hier overwinteren (zoals baardmannetjes), kunnen zich in de winter aanpassen aan het eten van zaad: hun maag wordt gespiegder en ze eten fijn grit.

Meer dan 2/3 van alle vogels leven voornamelijk van dierlijk voedsel, de meeste insectenetters zijn trekvogels en vele plantenetende vogels eten ook insecten tijdens de broedtijd omdat insecten een belangrijke eiwitbron zijn voor de jongen. Vele insectenetters

gaan in de late zomer en het najaar vruchten eten (bv lijsters).

Vet is een manier om onbeperkt energie op te stapelen en er is steeds mogelijkheid en plaats om als speklagen opgeslagen te worden onder de huid. Suiker wordt opgeslagen in de lever maar dat is beperkt ook eiwittenopslag is beperkt. Vet is de ideale reservebrandstof wegens de grote energiedichtheid (8 kcal/gram, evenveel als benzine). Het levert meer energie op dan koolhydraten, waaronder de suikers, die bevatten 4 kcal/gram. Fysiologisch gezien is vet 8 tot 10 x meer efficiënt omdat opslag van suikers en eiwitten ook veel meer water vergt. Vandaar investeren veel dieren, vooral winterblijvers, in vet.

Vogels houden geen winterslaap, ze vallen niet in één ruk af maar hun gewicht gaat dagelijks op en neer: ze vallen af tijdens de nacht als ze hun vetreserves opgebruiken om warm te blijven en komen gedurende de dag weer aan. Een vink moet dus overdag genoeg eten vinden om 's nachts niet aan onderkoeling te sterven. Voor een koolmees van 17 à 20 gram komt het verschil tussen ochtend- en avondgewicht uit op ongeveer 0.8 gram (vet) of ongeveer 5 % van het lichaamsgewicht. Een dikkere speklaag aanleggen bij het begin van de winter is niet zonder risico want vette koolmezen zijn trager en een gemakkelijkere prooi en er is ook een probleem met warmteafvoer want vliegen genereert (spier-) warmte en dus is er een risico op oververhitting daarom vliegen vele trekvogels 's nachts en/of op grotere hoogten.

Lichaamstemperatuur en metabolisme

Is de lichaamstemperatuur van vogels constant?

Samen met de zoogdieren zijn vogels endotherm d.w.z. hun lichaamstemperatuur is min of meer constant, de warmteproductie door hun lichaam is hoog en gecontroleerd. Een zeer constante lichaamstemperatuur wordt homeotherm genoemd. Niet alle vogels en zoogdieren zijn homeotherm, hun temperatuur kan dagelijkse of seizoenschommelingen vertonen, men noemt ze heterotherm.

De lichaamstemperatuur van vogels is vrij hoog maar soms kan die dalen bv. bij slecht weer trekken gierzwalu-ouders vrij lang weg, de jongen verla- gen dan hun lichaamstemperatuur tot 20-21°C en verlagen ook hun hartslag (vergelijkbaar met een vorm van win- terslaap) de stofwisseling en dus de voedselbehoefte daalt, tot de ouders terug kunnen keren, zo kunnen de jongen tot een 12-tal dagen overleven. Bij sommige soorten met een hoge stofwisseling gebeurt dit ook 's nachts, beste voorbeeld daarvan is kolibrie. Sommige kolibriesoorten kunnen in een vorm van overwinteringsstadium gaan ('s nachts) en hun lichaamstem- peratuur doen zakken tot 4°C en min- der, hun energieverbruik daalt dan tot 95% en hun hartslag daalt van 1000/ min tot 50/min.

Bij extreme temperaturen is thermo- regulatie mogelijk, sommige vogel- soorten kunnen hun lichaamstempe- raatuur wijzigen, zo bvb. verdraagt de Amerikaanse rouwduif (lijkt enigszins op onze tortelduif) een lichaamstem- peratuur zelfs tot 45°C. Maar dikwijls gaan vogels zoals staartmezen en win- terkoningen en jonge boomkruipers in

de winter dicht bijeen kruipen om zich 's nachts te verwarmen.

Warmbloedigheid is een evolutionaire eigenschap die zoogdieren en vogels beter in staat stelt tot aanpassingen aan een temperatuur-variabele omge- ving. 'Warmbloedigheid' biedt tevens het voordeel dat het grotere hersenen toelaat, hersenen vragen namelijk zeer veel energie, bijgevolg hebben warmbloedige grotere hersenen dan koudbloedige dieren zoals reptielen en vissen die een gereduceerd hersen- systeem en doorgaans kortere levens- cyclus hebben, hoewel wat dit laatste betreft heel wat uitzonderingen be- staan.

Wanneer nestvlieders uit het ei ko- men zijn ze reeds endotherm. De li- chaamstemperatuur van de hulpeloze nestblijvers staat bij het uitkippen in relatie tot de omgevingstemperatuur, ze hebben nog geen autonome tempe- ratuurregeling, die ontwikkelt zich pas als hun lichaam gegroeid is tot een derde of de helft van het volwassen li- chaam.

Hoe beschermen watervogels zich te- gen warmteverlies via hun poten?

Eenden en verschillende an- dere vogels die koude win- ters moeten doorstaan heb- ben een aanpassing om veel warmteverlies te voorko- men, dat zou ontstaan in- dien het warme bloed van de slagaders ongehinderd naar de poten zou doorstro- men. Dit wordt vermeden door een vorm van tegen- stroom-warmteuitwisseling tussen de slagaders en aders via een dicht vertakt net van bloedvaten, retia genoemd, ter hoogte van het scheen- been. Dit deel van de poot is nog met spieren, huid en ve- ren bedekt en heeft daar- door, net zoals de rest van het bevederde deel van het lichaam, een minimum aan warmteverlies. Reeds ter hoogte van de retia van de tibia gebeurt de warmteuit- wisseling van de slagader- tjes naar de aders, die zeer dicht bij elkaar liggen, op

die manier wordt het koude bloed, dat via de aders van de voeten komt, opge- warmd en stroomt er minder warm bloed via de slagaders naar het onder- ste deel van de poten waar vooral pe- zen en geen spieren liggen (Fig. 4). Op die manier gaan de niet bevederde de- len van de poot minder warmte verlie- zen. Bovendien zijn de slagaders van de poten voorzien van een reeks klep- pen, dat de bloedtoevoer kan regelen en kan er regelmatig warmer bloed naar de poten worden gestuurd indien er gevaar voor bevriezing zou ont- staan.

Dit is duidelijk een verschil tussen Eu- ropese en Afrikaanse lepelaar, hoewel zeer gelijkaardige soorten zijn de po- ten van de Afrikaanse lepelaar niet be- schermd tegen vorst en hebben die laatste, die in onze streken gehouden worden, dikwijls in de winter vorstlet- sels aan hun tenen, in tegenstelling tot onze lepelaars waarvan sommige in Europa blijven overwinteren.

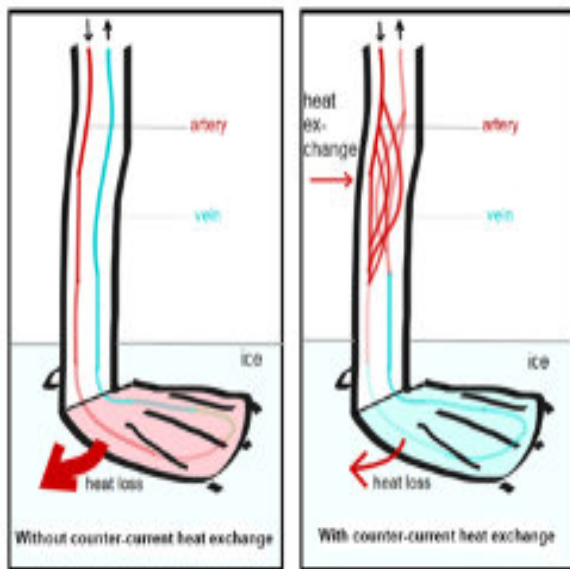
Om warmteverlies te voorkomen staan ooievaars, lepelaars, reigers en eenden vaak op één poot.

Ook afwisselend op één poot staan helpt om bevroren tegen te gaan.

Het retia systeem is vooral goed ont- wikkeld bij vogels die overwinteren in water habitats in koude streken o.a. eenden, zwanen, maar ook bij sneeuwhoen, patrijs en vermoedelijk minder bij zangvogels die bij koud weer rusten al doorzakkend met de naakte pootdelen tegen het lichaam.

Omgekeerd kan dit systeem ook wer- ken wanneer er bij warm weer li- chaamswarmte moet afgestaan wor- den.

Tekst: Jef Leestmans

Beperking van het warmteverlies: bloed van de slagaders wisselt warmte met het koude bloed dat van de venen komt, en die warmte wisseling gebeurt in het bovendee van de poot dat nog met veren bedekt is. Het opgewarmde bloed stroomt terug naar het lichaam en niet naar de voeten daardoor is het warmteverlies beperkt (figuur rechts). Indien die uitwisseling zou gebeuren ter hoogte van de voet (figuur links) zou het warmteverlies zeer groot zijn. Indien lichaamswarmte moet afgestaan worden kan dit via de kleppen van de pootslagaders gecontroleerd worden.

© Pelleñer, TC. (April 22, 2010). Why Don't Ducks' Feet Freeze? Retrieved from <http://askanaturalist.com/why-don%e2%80%99t-ducks%e2%80%99-feet-freeze/> on June 13, 2019

Bij Houtzagerij Van Erck krijgt de boom een nieuw leven als VLOERPLANK.

massief eiken kwaliteitsvloeren

verschillende breedtes en diktes

plaatsing door vakmensen mogelijk

voor doe-het-zelvers uitgebreide leginstructie

scherpe prijzen

rechtstreeks van zagerij naar particulier.

VANBAVELROMMENS
BANK EN VERZEKERINGEN

VERZEKERINGEN
KREDIETEN
SPAREN & BELEGGEN
VASTGOED – IMMO POINT VERHOEVEN

INFO@VANBAVELROMMENS.BE
WWW.VANBAVELROMMENS.BE
03 315 72 54
MEERDORP 21 – 2321 MEER

Wortel Kolonie 200 jaar geleden van in het begin grote liefde!

In februari 1824, dat is bijna tweehonderd jaar geleden, vond een huwelijk plaats tussen Apolonia Lousberg, een 24 jarige Waalse en inwonerster van de pas opgerichte kolonie in Wortel. Ze trouwde met de toen 37-jarige Petrus Doms uit Rijkevorsel. Petrus zal heel wat Franse woordjes geleerd hebben, maar de taal van de liefde is natuurlijk universeel.

De kolonie was toen ruim anderhalf jaar open. De vermenging tussen de plaatselijke bevolking en kolonisten ging dus vrij snel. Blijkbaar trok de kolonie in de beginjaren, en ook later, mensen aan uit heel het land.

De vader van Apolonia was in Vaals geboren. Hij trouwde in Luxemburg stad met Anne Marguerithe Schmidt. Ze gingen net iets

ten noorden van Luxemburg stad wonen. Daar werd Apolonia geboren. Als tiener bracht ze haar jaren door in Dolhain Limbourg ten oosten van Luik en dus richting het drielandenpunt, waar haar vader vandaan kwam.

Waarom het gezin van Franciscus Emanuel Lousberg, 45 jaar oud, in Wortel terecht kwam is niet geweten. Maar ze waren wel bij de eerste pioniers.

(bron: BSK Kempen, Burgerlijke Stand van de Antwerpse Kempen)

Mogelijks zijn er nog meer mensen die verwant zijn met de pioniers van Wortel Kolonie. In de uittreksels van de burgerlijke stand kom je in ieder geval nogal wat “echte” Wortelse familienamen tegen. Ben je ook een nakomeling van de Wortelse pioniers? Neem contact op met Paul Fockaert. (paulfockaert@telenet.be)

WIJ KIJKEN VOORUIT

+32 3 314 52 99

+32 472 48 53 41

Vrijheid 119, 2320 Hoogstraten

BEKIJK HIER DE VERREKIJKERS

ALTIJD OPEN OP:
WWW.OPTIEKDOMINIEK.BE

Maandag t.e.m. vrijdag 09.00 - 12.30u en 13.30 - 18.00u • Zaterdag 09.00 - 17.00u

Lezingen

vr

05

jan

Jan Hertoghs: “Alles voor de Kempen”

Hertoghs toont met zijn boek dat hij een meesterlijke blik heeft, oog voor het grote geheel, maar net zo goed voor de details die anderen zo vanzelfsprekend vinden dat ze onopgemerkt, en onbeschreven blijven: de voortuintjes om er maar één te noemen. Niets ontsnapt aan Hertoghs' fotografische blik. De poëzie en schoonheid in de kleine details vormen tegengif tegen eenvormigheid. Tijdens deze lezing brengt Jan Hertoghs de herkenbare verhalen die hij neerschreef in het boek. Ism Avansa Kempen.

BC Vallei van het Merkske - De Klapekster // 20.00u - deuren 19.30u // € 5 leden € 7 niet-leden

vr

26

jan

Ludo Goossens: “Bulgarije”

Ludo Goossens' liefde voor natuurfotografie was al van kindsbeen aanwezig. Intussen is hij een gerenommeerd natuur – en landschapsfotograaf en prijken zijn foto's in heel wat publicaties. Hij won ook verschillende internationale prijzen met zijn foto's. Zijn tweede thuis ligt sinds 2014 in Bulgarije. De voorstelling bestaat uit 2 delen. Het natuurgebied Rusenski Lom en een verhaal over gieren en jakhalzen in het Balkangebergte.

BC Vallei van het Merkske - De Klapekster // 20.00u - deuren 19.30u // Gratis

vr

02

feb

Guy Muësen: “Het verhaal van Meerle”

Op vrijdag 2 februari organiseert Natuurpunt Markvallei een voordracht over de geschiedenis van het dorp Meerle. De mosterd halen ze bij Guy Muësen, historicus en Meerlenaar. Guy komt 'Het verhaal van Meerle' vertellen. Niet de zoveelste vertelling over de 'heren van Hoogstraten', maar verhalen over het echte leven in een klein dorp, waarin mensen zoals jij en ik centraal staan. Het verhaal begint bij de vondst van een waterpunt uit de twaalfde eeuw.

BC Vallei van het Merkske - De Klapekster // 20.00u - deuren 19.30u // Gratis

vr

09

feb

Filmavond: “Sur le Champ” met nagesprek

"Sur Le Champs" (In het veld) neemt ons mee naar Cédric, Damar en Mariam. Boeren uit de hele wereld tonen dat vrouwen en mannen met kracht en overtuiging een alternatief kunnen voorstellen, ieder op hun eigen manier! Deze documentaire laat in de marge van de agro-industrie een evolutie zien naar een geloofwaardig alternatief model: de duurzame gezinslandbouw. Na de film houden we een nagesprek ism met Velt Noorderkempen en De Landgenoten.

BC Vallei van het Merkske - De Klapekster // 20.00u - deuren 19.30u // Gratis

vr

16

feb

“Libellen en dagvlinders van het Merkske”

Door Bart Hoeymans & Wim Verschraegen

Bart & Wim nemen je mee in de libellen- en dagvlinderfauna van het Merkske. Er wordt een algemeen beeld over de soorten, leefwijze, indicatorwaarde gegeven. Verder worden er linken gelegd met het gevoerde beheer, kijken we naar het verleden en de toekomst en botsen we op klimaatverandering. Deze is er en heeft effecten op de soortensamenstelling en de aantallen. Het zal een verhaal worden van winnaars en verliezers...

BC Vallei van het Merkske - De Klapekster // 20.00u - deuren 19.30u // Gratis

vr

08

maa

Patrick Van Gompel: “Nou en?”

De Nederlanders. We kennen ze. Denken we. We hebben er in elk geval een mening over. Waarom zijn ze zoals ze zijn? In zijn nieuwe boek 'NOU EN - Waarom de Nederlanders zo Nederlands zijn' gaat journalist Patrick Van Gompel op zoek naar de ziel en het karakter van de Nederlanders. De koning en de koningin praten helder over het vrije woord. De strijd tegen het water is legendarisch. De invloed van Luther en Calvijn is er nog altijd. (Ism met Avansa Kempen)

BC Vallei van het Merkske - De Klapekster // 20.00u - deuren 19.30u // € 5 leden € 7 niet-leden

Hulp bij de cryptopuzzel nodig?

A8	B12	C6	D16	E21	F7	G24	H3	I20	J11	K18	L23	M10	N22	O1
P17	Q0	R5	S14	T9	U2	V19	W13	X0	Y15	Z4				

Fotowerkgroep

zo

18
feb

Foto-excursie: Arboretum Kalmthout

De fotowerkgroep van Natuurpunt Markvallei organiseert regelmatig excursies op zondag naar bijzondere plaatsen. De foto-uitstappen zijn telkens bedoeld om de deelnemers de kans te bieden van mekaar te leren. De leden van de fotowerkgroep zoeken in het natuurgebied naar mooie foto-objecten en proberen deze op een zo goed en zo mooi mogelijke manier in beeld te brengen. Uiteraard breng je best je fototoestel mee, maar deelnemen is in ieder geval gratis. Deze keer trekken we naar het Arboretum van Kalmthout.

Carpoolparking Loenhout // 9.30u // Gratis

vr

22
maa

Foto-café: Kleurrijk

Tijdens de fotocafés ligt de focus niet alleen op de fotografie, maar ook op gezelligheid. Iedereen is welkom. Je brengt enkel door je zelf genomen foto's mee. Die worden, onder het nuttigen van een drankje, onder elkaar besproken. Op die manier leer je veel bij over sluitertijden, diafragmaopeningen, brandpuntafstanden, composities,... Het thema is deze keer 'kleurrijk'. Vijf foto's over dit thema en vijf andere natuurfoto's mogen worden doorgestuurd naar verschraegen.wim@telenet.be of meegebracht op een stick.

BC Vallei van het Merkske - De Klapekster // 20.00u // Gratis

Wandelingen

Kijk steeds op www.natuurpuntmarkvallei.be voor de actuele informatie.

zo

07
jan

Tussen Gras en Glas: Nieuwjaarswandeling

Natuurpunt Markvallei organiseert een gegidste nieuwjaarswandeling, met aansluitend een receptie in Bezoekerscentrum Vallei van het Merkske (De Klapekster). Boswachter Bart Hoeymans biedt een blik achter de schermen van het beheer in de kolonie en Willy Van Den Bergh zal meer uitleg geven over de geschiedenis van de kolonie en meer in het bijzonder over het kerkhof. Om 9 uur vertrekken we vanuit het bezoekerscentrum. Omstreeks 11 uur – 11.30 uur zijn we er terug voor enkele (gratis) drankjes.

BC Vallei van het Merkske - De Klapekster // 9.00u // Gratis

zo

21
jan

Koloniewandeling

Elke derde zondag van de maand organiseert Natuurpunt Markvallei een gratis gegidste wandeling in Wortel Kolonie. Op deze manier wil de natuurvereniging geïnteresseerden kennis laten maken met de rijke geschiedenis van het beschermde landschap en met de hier volop aanwezige natuur. Gids van dienst is Karolien Verschuere. Ze staat klaar om de groep mee op sleeptouw te nemen.

BC Vallei van het Merkske - De Klapekster // 14.00u // Gratis

zo

04
feb

Tussen Gras en Glas: Ruitervelden en Broskens

Het kan vriezen, het kan dooien op de Ruitervelden en Broskens. Deze grensoverschrijdende wandeling in de vallei van het Merkske gaat door natuurgebieden Manke Goren en De Broskens. Op deze route worden akkers en bos afgewisseld met poelen, vennen, houtkanten, bosjes en bomenrijen, weilanden en natte beemden. De meanderende beekjes het Merkske en het Markske zijn de blikvangers. Het beekdal is erg gevarieerd en vooral bekend om zijn beemden. Het is aan te raden om stevige wandelschoenen of laarzen te voorzien.

Café Schuttershof in Zondereigen // 14.00u // Gratis

TWIJFEL JE TUSSEN ONLINE BELEGGEN OF NOG EVEN SPAREN VOOR EEN APPARTEMENT?

Twijfelen is normaal en het is ook goed.
Want twijfel zorgt voor verandering.
En zonder verandering is er geen vooruitgang.

Zet je twijfels om in daden met ING.

Meer info bij je ING-kantoor in Hoogstraten of in Beerse en op ing.be/doen

do your thing

De voorwaarden van toepassing op de diensten van ING (algemene en bijzondere voorwaarden, reglementen, essentiële informatie voor de spaarder, productfiches, tarieven en alle andere bijkomende informatie) zijn beschikbaar in de ING-kantoren, op www.ing.be of telefonisch op het nummer 02 464 60 04 • ING België NV • Bank/Kredietgever • Marnixlaan 24, B-1000 Brussel • RPR Brussel • BTW: BE 0403.200.393 • BIC: BBRUBEBB • IBAN: BE45 3109 1560 2789 • www.ing.be • Neem contact op met ons via ing.be/contact • Verzekeringsmakelaar ingeschreven bij de FSMA onder het nummer 0403.200.393 • Verantwoordelijke uitgever: Sali Salieski • Sint-Michielswarande 60, B-1000 Brussel • 2023. 721759

De Akster is dé natuurbelevingswinkel van het vogelrevalidatiecentrum Zundert.

Gelegen in het natuureducatiecentrum is het de plek waar u allerlei artikelen kunt kopen om de natuur dichterbij huis te halen.

De Akster is dé winkel voor de echte natuurliefhebber. Niet alleen informatieve boeken en voor deskundig advies bent u bij ons aan het juiste adres. Ook hebben we leuke decoratieve cadeau artikelen om bijvoorbeeld de dieren in de tuin een handje te helpen. Daarnaast heeft het centrum een eigen werkplaats waar onze vrijwilligers diverse soorten nestkasten maken. We maken oa kasten voor de kleinere vogels als mezen, boomkruiper en roodborst, maar ook voor de bosuil, torenvalk, kerkuil of steenuil. Onze winkelmedewerkers kunnen u adviseren bij het maken van een keuze.

De opbrengsten van De Akster komen direct ten goede aan ons centrum.

De Akster, uw verrekijker-specialist

Overweegt u de aanschaf van een verrekijker en wilt u goed advies? Maak dan een afspraak met een van de verrekijker-specialisten van onze winkel. Zij adviseren u bij uw aankoop en bieden u verschillende opties zodat u goed kunt vergelijken. We verkopen merken als Swarovski Optik, Bynolyt, Bushnell en Vortex. Een afspraak kunt u maken via 076-5974165 of via deakster@vrczundert.nl.

AKTIE!

Breng dit Bieteutje mee en ontvang bij de aankoop van een nieuwe verrekijker de "Nieuwe Zakgids Vogels" van Peter Hayman of emmer wintervoer cadeau!

VRC Zundert - Luitertweg 36a - 4882TD Zundert - 076-5974165
www.vrczundert.nl - Volg ons op Facebook en Instagram

zo
18
feb

Koloniewandeling

Elke derde zondag van de maand organiseert Natuurpunt Markvallei een gratis gegidste wandeling in Wortel Kolonie. Gids van dienst is koloniekenners Els Hofkens. Ze staat klaar om de groep mee op sleeptouw te nemen.

BC Vallei van het Merkske - De Klapekster // 14.00u // Gratis

zo
03
maa

Tussen Gras en Glas: Aan de Waterkant

In het kader van de "Tussen Gras en Glas"-wandelingen organiseert Natuurpunt Markvallei een gegidste wandeling vanuit Café Aan de Waterkant in Sint-Jozef Rijkevorsel. De gids loodst de wandelaars langs heide, "bergen" en water. We wandelen naar natuurgebieden in de omgeving van het centrum van Sint Jozef. De Blakheide, de Pomp en de Poelberg staan op het menu van deze mogelijk nog winterse wandeling. "Eerst bevroren voeten, handen en neuzen, de warme choco komt later.", zegt natuurgids van dienst Erik Vervoort.

Café Aan de Waterkant in Sint-Jozef // 14.00u // Gratis

zo
17
maa

Koloniewandeling

Elke derde zondag van de maand organiseert Natuurpunt Markvallei een gratis gegidste wandeling in Wortel Kolonie. Gids van dienst is Kappelenaar Jef De Maeyer. Hij staat klaar om de groep mee op sleeptouw te nemen.

BC Vallei van het Merkske - De Klapekster // 14.00u // Gratis

zo
07
apr

Tussen Gras en Glas: Bolkse Beek

Natuurpunt Markvallei organiseert deze wandeling op Bolk in Rijkevorsel. De gegidste wandeling vertrekt vanuit het café Papenbos. Tijdens deze tocht wandelen de deelnemers door het natuurgebied De Bolkse Beek, een bescheiden en relatief onbekend stukje bos dat beheerd wordt door ANB. De natuurgids gaat verder in op de kleine prachtige dingen die de natuur ons te bieden heeft. Het wordt een wandeling die geschikt is voor alle leeftijden. De tocht zal ongeveer 2,5u duren.

Café Papen bos in Rijkevorsel // 14.00u // Gratis

Cursussen

Inschrijven steeds via www.natuurpuntmarkvallei.be

Cursus zweefvliegen

Zweefvliegen zijn op allerlei vlak nuttige organismen. Ze zijn naast bestuivers van bloemen en gewassen ook heel dikwijls nuttig omdat ze bladluizen eten en sommige soorten zijn prima afbrekers van rot en afgestorven materiaal, inclusief gevallen bomen. Zweefvliegen zijn niet goed gekend. Veel natuurliefhebbers hebben vragen bij deze insecten en beseffen niet dat er veel verschillende soorten zijn. Daarom organiseert Natuurpunt Markvallei een cursus over zweefvliegen aangevuld met enkele excursies. Zo gaan we heel wat leren over hun uiterlijk, voorkomen, gedrag en voortplanting.

Theorie

Dinsdag 16 april // 19.30u

Dinsdag 23 april // 19.30u

Praktijk

Zaterdag 11 mei // 9.00u

Zaterdag 29 juni // 9.00u

€ 36 leden // € 74 niet-leden // € 20 sociaal tarief

Cursus natuurgids Markvallei

Ben je gefascineerd door de natuur? Wil je weten wat er allemaal rondom je groeit en bloeit? En wil je ook anderen warm maken voor de natuur? Dan heb je alles in huis om een geweldige natuurgids te worden!

De opleiding tot natuurgids bestaat uit drie onderdelen: de cursus, de verdieping en de stage. De cursus duurt ongeveer een jaar. De stage en de verdieping doe je op eigen tempo met een maximum van 2 jaar na het einde van de cursus.

De activiteiten worden gespreid over een jaar zodat je de natuur in ieder seizoen leert kennen. Daarnaast werk je samen met medecursisten een 'groene activiteit' uit waarbij je een natuurgebied of natuurthema stevig onder de loep neemt. Meer info over de verdieping en de stage krijg je tijdens de cursus.

Word ook jij natuurgids? Schrijf je dan nu in!

Theorie

Donderdagen doorheen het jaar // 19.30u

Praktijk

Zaterdag doorheen het jaar

€ 403 leden // € 455 niet-leden // € 175 sociaal tarief

BUITENPRETLOKET ?

Een bezoek aan het terras van Bezoekerscentrum Vallei van het Merkske kan al eens verrassend uitpakken. Genietend van je drankje is het niet onwaarschijnlijk dat je plots het bezoek krijgt van het buitenpretloket! De natuurgidsen van Natuurpunt Markvallei verrassen de bezoekers met een kabinet vol attributen en vooral boeiende verhalen die te maken hebben met de natuur en de geschiedenis van onze regio. Ze delen die verhalen zo maar, het enige wat ze in ruil vragen is wat luisterbereidheid. Gegarandeerd dat je nadien huiswaarts keert met een flinke portie weetjes en ... een goed gevoel.

20
28
jan

Het Grote Vogelweekend

Trekpadden

20
25
feb

Paddentrek

Aaaah, de lente!

20
24
maa

